

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-4>

Банцєкова Анна, кандидат мистецтвознавства, ЛНГМ ім. Б. Г. Возницького;
Хорунжа Галина, магістр мистецтвознавства, незалежний дослідник

Графіка та живопис Антоніни Іванової і Михайла Лєзвієва з колекції Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Г. Возницького: художні особливості

Ключові слова: графіка, живопис, М. Бойчук, бойчукісти, М. Лєзвієв, А. Іванова, ЛНАМ.

Anna Bantsekova, Candidate of Art Studies,
Borys Voznytsky Lviv National Art Gallery;
Halyna Khorunzha, Master of Arts, independent researcher

Graphics and paintings by Antonina Ivanova and Mykhailo Lezviev from the collection of the Borys voznytsky Lviv National Art Gallery: artistic particularities

Abstract: Collection of the Borys Voznytsky Lviv National Art Gallery holds a unique archive of works by artists from Mykhailo Boychuk's circle. The study of these materials, in particular the works by Antonina Ivanova and Mykhailo Lezviyev, is a significant contribution to the history of this artistic group.

Key words: graphics, painting, Mykhailo Boychuk, Boychukists, Mykhailo Lezviev, Antonina Ivanova, LNAAG.

Творчість художників кола Михайла Бойчука тривалий час викликає увагу багатьох українських дослідників, адже практика цих митців є одним з особливих прикладів трансформації мистецтва минулого з наступною інтеграцією у сучасний контекст. Безперечно унікальна колекція авторів цього кола, наразі лише частково опрацьована, з графічних та живописних робіт, а також фотоматеріалів художниці школи Михайла Бойчука Антоніни Іванової належить Львівській національній галереї мистецтв ім. Б. Г. Возницького. Особливою частиною цього архіву є зразки практик Антоніни Іванової та її чоловіка Михайла Лєзвієва. З огляду на історичні перипетії 1930-х рр. час спільної творчої активності митців є обмеженими, адже 1937 р. Михайла Лєзвієва було страчено за звинувачення у антирадянській агітації (реабілітовано 1961 р.). Від творчої спадщини митців вціліло небагато, зокрема це кільканадцять рисунків Михайла Лєзвієва, 146 графічних робіт і близько 15-ти живописних самої Антоніни Іванової.

Творчість обох митців, окрім перетину життєвого шляху і трагізму нереалізованого таланту, є зразком нового українського мистецтва першої третини ХХ ст., в основі якого – творчий метод Михайла Бойчука,

Section 1. Challenges of studying Ukrainian art from ancient times to the beginning of the 20th century

що виявленій у синтезі національної основи, усвідомленої через народну творчість, іконографію, об'єднаних з широким пластом світових художніх практик (мистецтво Візантії, італійського Раннього Відродження, течій початку XX ст., зокрема мексиканського монументального живопису). Приналежність до школи Михайла Бойчука у спільній творчій праці Михайла Лезвієва та Антоніни Іванової присутні через конкретні стилістичні ознаки та переваги у тематичному відборі. Якщо деякі рисунки на перший погляд мають ескізний характер, то композиційно вони завжди завершені. Більше того, при збільшенні рисунки не втрачають своєї цільності. Особливий підхід до розповіді про життя і працю людини на своїй землі, набуває у художників відмінних від програмного офіціозу тої пори форм, тут не присутній зайвий пафос. Селяни займаються звичкою повсякденною працею: пастух заганає волів, птахівниця годує гуси, селянка випасає кіз, або висіває зерна. У рисунках художників бачимо звиклі дії, що відбуваються на селі щодня, щороку, впродовж тисячоліть, а дія застигла, як кадр у документальному кінематографі. Рисункам Михайла Лезвієва притаманний м'який гумор, а для Антоніни Іванової це трактування епічно-монументальне.

Комплекс ідей Михайла Бойчука, що стали базою нової художньої мови і вплинули на розвиток мистецтва другої половини XX ст., повною мірою були реалізовані у колі художників його школи. Кожне нове ім'я поповнює галерею творців цієї групи авторів, дозволяє здійснити більш ретельне вивчення методу видатного українського майстра. Впродовж останніх років роботи Антоніни Іванової стали широковідомими – твори мисткині представлені на виставках «бойчукістів», вони поповнюють музейні експозиції. Хоча збережений доробок Михайла Лезвієва не дозволяє в повноті дослідити його творчість, прослідкувати еволюцію розвитку цього талановитого митця, як графіка, скульптора, художника-монументаліста, відкриття його імені та внесення робіт у науковий обіг дозволяє відновити історичну справедливість, поставивши Михайла Лезвієва в один ряд з іншими художниками-бойчукістами.

